

Czwartek, 8 października 2015

P8_TA(2015)0347

Prawo hipoteczne i ryzykowne instrumenty finansowe w UE na przykładzie Hiszpanii**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 października 2015 r. dotyczący prawa hipotecznego i ryzykownych instrumentów finansowych w Hiszpanii (w oparciu o otrzymane petycje) (2015/2740(RSP))**

(2017/C 349/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając petycję 626/2011 i 15 innych dotyczących prawa hipotecznego w Hiszpanii (179/2012, 644/2012, 783/2012, 1669/2012, 0996/2013, 1345/2013, 1249/2013, 1436/2013, 1705/2013, 1736/2013, 2120/2013, 2159/2013, 2440/2013, 2563/2013 i 2610/2013),
- uwzględniając petycję 513/2012 i 21 innych dotyczących ryzykownych instrumentów finansowych w Hiszpanii (548/2012, 676/2012, 677/2012, 785/2012, 788/2012, 949/2012, 1044/2012, 1247/2012, 1343/2012, 1498/2012, 1662/2012, 1761/2012, 1851/2012, 1864/2012, 0169/2013, 0171/2013, 2206/2013, 2215/2013, 2228/2013, 2243/2013 i 2274/2013),
- uwzględniając obrady Komisji Petycji z udziałem składających przedmiotowe petycje, ostatnie w dniu 16 kwietnia 2015 r.,
- uwzględniając dyrektywę 2014/17/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi i zmieniającą dyrektywy 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2014/65/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającą dyrektywę 2002/92/WE oraz dyrektywę 2011/61/UE ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich ⁽³⁾,
- uwzględniając oświadczenie Komisji – ze wspólnej debaty w dniu 19 maja 2015 r. dotyczącej postępowań upadłościowych – na temat przeglądu i rozszerzenia zalecenia Komisji z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie nowego podejścia do niepowodzenia w działalności gospodarczej i niewypłacalności w odniesieniu do niewypłacalności gospodarstw domowych i drugiej szansy dla pojedynczych konsumentów i gospodarstw domowych,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 czerwca 2013 r. w sprawie budownictwa socjalnego w Unii Europejskiej ⁽⁴⁾,
- uwzględniając pytanie skierowane do Komisji w sprawie prawa hipotecznego oraz ryzykownych instrumentów finansowych w Hiszpanii w oparciu o otrzymane petycje (O-000088/2015 – B8-0755/2015),
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Petycji,
- uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że liczne otrzymane petycje ujawniły tysiące tragicznych, osobistych przypadków, w których obywatele doświadczyli częściowej lub całościowej straty oszczędności całego życia, oraz mając na uwadze, że petycje podkreśliły fakt, iż konsumenci napotykają trudności, próbując otrzymać dokładne i podstawowe informacje dotyczące instrumentów finansowych;

⁽¹⁾ Dz.U. L 60 z 28.2.2014, s. 34.

⁽²⁾ Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349.

⁽³⁾ Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0246.

Czwartek, 8 października 2015

- B. mając na uwadze, że w Hiszpanii organizacje społeczeństwa obywatelskiego nadal sprzeciwiają się setkom tysięcy eksmisji, nieuczciwym klauzulom w umowach o kredyt hipoteczny oraz brakowi ochrony kredytobiorców; mając na uwadze, że według jednej z tych organizacji, a mianowicie Platformy Ofiar Kredytów Hipotecznych (Plataforma de Afectados por la Hipoteca – PAH), w pierwszym kwartale 2015 r. w Hiszpanii doszło do 19 261 eksmisji (6 % więcej niż w pierwszym kwartale 2014 r.); mając na uwadze, że według szacunków PAH od 2008 r. w Hiszpanii miało miejsce ponad 397 954 eksmisji; mając na uwadze, że ponad 100 000 rodzin straciło swoje domy;
- C. mając na uwadze, że skutki kryzysu pogorszyły sytuację eksmitowanych rodzin, które w dalszym ciągu muszą spłacać swój dług hipoteczny i związane z nim rosnące odsetki; mając na uwadze, że rząd Hiszpanii przewidział „datio in solutum” jako środek nadzwyczajny w ustawie 6/2012; przypomina, że według danych za drugi kwartał 2014 r. „datio in solutum” zatwierdzono tylko 1 467 razy na 11 407 wniosków, co stanowi 12,86 % ich łącznej liczby;
- D. mając na uwadze, że krajowe i europejskie sądy zidentyfikowały szereg nieuczciwych klauzul i praktyk w sektorze kredytów hipotecznych w Hiszpanii (por. orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości w sprawach C-243/08 *Pannon GSM*; C-618/10, *Banco Español de Crédito*; i C-415/11, *Catalunyacaixa*), którym powinny być zapobiec dyrektywy 93/13/EWG, 2004/39/WE i 2005/29/WE, gdyby zostały one przez Hiszpanię w pełni transponowane i wdrożone;
- E. mając na uwadze, że dyrektywa 2014/17/UE w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi (dyrektywa w sprawie kredytów hipotecznych) będzie miała zastosowanie do kredytów hipotecznych zawartych po 21 marca 2016 r. oraz zobowiąże wierzycieli do poinformowania konsumentów o głównych cechach kredytu;
- F. mając na uwadze, że w wyniku orzeczenia w sprawie *Aziz* (C-415/11) władze Hiszpanii przyjęły w trybie przyspieszonym ustawę 1/2013 z dnia 14 maja 2013 r. dotyczącą środków służących wzmocnieniu ochrony kredytobiorców hipotecznych, restrukturyzacji długu oraz mieszkań czynszowych (Ley 1/2013 de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de la deuda y alquiler social);
- G. mając na uwadze, że w wyniku orzeczenia w sprawie C-169/14 władze Hiszpanii zmieniły krajowy system apelacyjny dotyczący kredytów hipotecznych za pośrednictwem ustawy 9/2015 z dnia 25 maja 2015 r. w sprawie podjęcia pilnych środków w przypadku upadłości (Ley 9/2015 de medidas urgentes en material concursal) w celu dostosowania go do dyrektywy 93/13/EWG;
- H. mając na uwadze, że Kortezy Generalne przyjęły „Kodeks właściwego postępowania na rzecz rentownych długów restrukturyzacyjnych dotyczących hipotek ustanowionych na nieruchomościach stanowiących zwykle miejsce zamieszkania”, który został zasadniczo zignorowany przez instytucje finansowe z uwagi na jego dobrowolny status i przyniósł bardzo ograniczone rezultaty pod względem zapobiegania eksmisjom lub doprowadzenia do „datio in solutum”, ponieważ wymogi kwalifikowalności dyskwalifikują ponad 80 % poszkodowanych;
- I. mając na uwadze, że w wielu przypadkach konsumenci nie zostali należycie poinformowani przez banki o ryzyku związanym z proponowanymi inwestycjami, a banki nie przeprowadziły też w tych przypadkach testów adekwatności w celu ustalenia, czy klienci dysponowali wystarczającą wiedzą, aby zrozumieć ryzyko finansowe, na jakie się narazili; mając na uwadze, że wielu poszkodowanych to osoby starsze, które zainwestowały oszczędności swojego życia w coś, co, jak im powiedziano, miało nie wiązać się z żadnym ryzykiem;
- J. mając na uwadze, że w przeciągu ostatnich kilku lat oszacowano, iż 700 000 obywateli Hiszpanii padło ofiarą nadużycia finansowego, którym banki sprzedały w złej wierze ryzykowne instrumenty finansowe, nie informując ich należycie o skali ryzyka i faktycznych konsekwencjach braku dostępu do własnych oszczędności;
- K. mając na uwadze, że wprowadzony przez hiszpańskie władze mechanizm arbitrażowy został odrzucony przez wiele ofiar nadużyć finansowych;

Czwartek, 8 października 2015

- L. mając na uwadze, że świadczenie usług inwestycyjnych przez przedsiębiorstwa inwestycyjne i instytucje kredytowe w zakresie instrumentów finansowych, w tym akcji uprzywilejowanych („preferentes”), uregulowane zostało przepisami dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFID) (dyrektywa 2004/39/WE); mając na uwadze, że art. 19 dyrektywy MiFID określa obowiązki biznesowe w przypadku świadczenia usług inwestycyjnych na rzecz klientów;
1. wzywa Komisję do monitorowania wykonania we wszystkich państwach członkowskich wyroku w sprawie C-415/11 (Aziz) oraz wdrażania dyrektywy 93/13/EWG w sprawie prawa hipotecznego w celu ich pełnego przestrzegania przez organy krajowe;
 2. wzywa podmioty finansowe w całej Unii do zaprzestania nieuczciwych praktyk względem klientów w zakresie kredytów hipotecznych, wyszukanych produktów finansowych i kart kredytowych, polegających m.in. na wprowadzaniu nadmiernych odsetek i na arbitralnym anulowaniu usług;
 3. apeluje do podmiotów finansowych w całej Unii o unikanie uciekania się do eksmisji rodzin mieszkających w swoim jedynym miejscu zamieszkania oraz o oferowanie zamiast tego restrukturyzacji długu;
 4. wzywa rząd Hiszpanii do wykorzystania dostępnych narzędzi w celu znalezienia kompleksowego rozwiązania, tak aby drastycznie ograniczyć niedopuszczalną liczbę eksmisji;
 5. wzywa Komisję do uważnego śledzenia transpozycji dyrektywy 2014/17/UE dotyczącej konsumenckich umów o kredyt w sprawie nieruchomości mieszkalnych (dyrektywa w sprawie kredytów hipotecznych) we wszystkich państwach członkowskich;
 6. apeluje do Komisji o upowszechnienie najlepszej praktyki dotyczącej stosowania w niektórych państwach członkowskich „datio in solutum” oraz o przeprowadzenie oceny jego skutków dla konsumentów i przedsiębiorstw;
 7. zwraca uwagę Komisji na wątpliwości rzecznika generalnego UE dotyczące legalności środków przyjętych przez rząd Hiszpanii w celu usunięcia nieprawidłowości potępionych przez Trybunał Sprawiedliwości w dniu 14 marca 2013 r. i zapobiegania nieuczciwym praktykom w sektorze kredytów hipotecznych;
 8. wzywa Komisję do dokładnego kontrolowania skutecznego wprowadzania w życie nowych środków przyjętych przez rząd Hiszpanii w celu rozwiązania istniejących problemów oraz w celu zapobiegania niewłaściwym praktykom bankowym i rynkowym;
 9. wzywa Komisję do przeprowadzenia kampanii informacyjnych dotyczących produktów finansowych oraz do zwiększenia wiedzy w dziedzinie finansów w celu zagwarantowania obywatelom Unii lepszego dostępu do informacji dotyczących ryzyka, jakie niesie za sobą subskrypcja produktów finansowych;
 10. wzywa Komisję do rozpowszechniania najlepszych praktyk w celu zwiększenia ochrony obywateli mających trudności finansowe; jest zdania, że podstawową edukację finansową powinno traktować się jako dodatkowy atut pozwalający uniknąć skutków nadmiernego zadłużenia;
 11. wzywa Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) oraz Europejski Bank Centralny (EBC) do przeprowadzenia kampanii w sprawie stosowania najlepszych praktyk w celu zachęcenia banków oraz ich pracowników do przekazywania jasnych, zrozumiałych i rzetelnych informacji; podkreśla, że konsumenci muszą podejmować decyzje świadomie z pełnym zrozumieniem konsekwencji, jakie może nieść za sobą podejmowane ryzyko, a uczestnicy rynku i banki nie mogą wprowadzać konsumentów w błąd;
 12. wzywa EUNB i EBC, aby – w celu zachowania dobrej kondycji sektora finansowego w UE – podejmowały dalsze działania mające zmusić banki do oddzielania potencjalnie ryzykownych transakcji od przyjmowania depozytów, jeżeli taka działalność naraża stabilność finansową;
 13. wzywa Komisję i EBC do oceny mechanizmu arbitrażowego Hiszpanii stworzonego dla obywateli, którzy padli ofiarą nadużyć finansowych;

Czwartek, 8 październik 2015

14. wzywa Komisję do kontrolowania prawidłowej transpozycji i stosowania prawa UE przez Hiszpanię w odniesieniu do instrumentów finansowych, w tym akcji uprzywilejowanych;
 15. wzywa Komisję do rozpatrzenia otrzymanych skarg oraz do przeprowadzenia niezbędnych dochodzeń;
 16. zwraca się do Komisji o przedłożenie wniosku ustawodawczego w sprawie niewypłacalności gospodarstw domowych;
 17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji rządowi Hiszpanii, Radzie, Komisji i Europejskiemu Bankowi Centralnemu.
-